

Kantaa ottava kirjoitus

Huomasin aloittaessani syksyllä uuden luokan kanssa, että sukupuolistereotyyppit istuivat oppilaisissa erittäin tiukassa. Näin oli ilmeisesti ollut jo pitkään, sillä sukupuoli määritteli lasten toimintaa hyvin laajasti. Sukupuolen vaikutus toimintaan ulottui luokkahuoneen lisäksi välitunneille sekä jopa vapaa-ajalle. Oli myös selvästi aistittavissa, että tämä ahdisti suurinta osaa lapsista. Erityisesti näin oli tapauksissa, joissa joku teki ”väärään” sukupuoleen sidoksissa olevia asioita, esimerkiksi joku tyttö harrasti jalkapalloa. Kävi ilmi, että tällaisista asioista huomauteltiin ja kiusattiin jatkuvasti.

Päätin puuttua asiaan heti ja järein keinoin ja järjestin lukujärjestykseen reilusti tilaa demokratia- ja ihmisoikeuskasvatukselle, pääpainona sukupuolten välinen tasa-arvo. Keräsin materiaalia eri lähteistä, pääasiassa maailmankoulu.fi – sivustolta. Huomasin ilokseni, että hyvin selkeääkin materiaalia on tarjolla runsaasti ja sitä on suunnattu eri ikäisille lapsille ja nuorille. Työskentelimme aluksi useamman viikon luokan kesken heidän omien ajatustensa kanssa, jonka jälkeen kutsuin luokkaan Seta ry:n asiantuntijan kertomaan sukupuolen moninaisuudesta.

Työskentelymme aikana kävi niin, että useat koulun muut opettajat kiinnostuivat aiheesta ja totesivat haluavansa työstää samankaltaisia ongelmia omissa luokissaan. Jaoimme keskenämme materiaaleja ja ideoita ja päätimme syyslukukauden lopuksi järjestää koululle elävän kirjaston. Elävään kirjastoon keräsimme erityisesti sellaisia henkilöitä, jotka ilmentävät sukupuoltaan epästereotyyppisellä tavalla, ovat sukupuolelleen epästereotyyppisessä ammatissa tai kuuluvat seksuaali- tai sukupuolivähemmistöön.

Oppilailta saatu palaute oli alun hankaluuksien jälkeen erittäin positiivista ja he toivoivat itse työskentelymme jatkumista myös keväällä. Kannustan kaikkia kokeilemaan rohkeasti avointa työskentelyä lasten ja nuorten kanssa, vaikka tilanne vaikuttaisikin haastavalta.

Jasu Hakman, erityisopettajaopiskelija, Helsingin yliopisto